DOI: http://doi.org/10.31617/1.2026(169)05
УДК 338.4:330.341.1(477)=111

ОСАДЧА Ольга
https://orcid.org/0000-0002-8500-4283
д. е. н., професор,
професор кафедри обліку і аудиту
Національного університету
водного господарства
та природокористування
вул. Соборна, 11, м. Рівне, 33000, Україна
o.o.osadcha@nuwm.edu.ua

НЄДЄЛЬКО Денис
https://orcid.org/0009-0003-1054-866X
аспірант
Національного університету водного
господарства та природокористування
вул. Соборна, 11, м. Рівне, 33000, Україна
d.v.njedjelko@nuwm.edu.ua

ВНЕСОК КРЕАТИВНИХ ІНДУСТРІЙ В ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК УКРАЇНИ

Актуальність дослідження зумовлена зростанням ролі креативних індустрій у формуванні зайнятості, підприємницької активності, експорту та форм створення вартості, а також відсутністю підходу до оцінювання їх внеску в економічний розвиток України. В основу дослідження покладено гіпотезу, що такий внесок має багатовимірний характер і не може бути об'єктивно визначений за одним показником. Для її перевірки сформовано систему економічних, підприємницьких, трудових, експортних, інноваційно-цифрових та регіональних показників. До інтегрального оцінювання включено зіставні статистичні ряди за 2020–2024 рр., нормовані методом мінімум-максимум і об'єднані у часткові індекси підприємницької активності, економічного внеску, трудового внеску та експортної спроможності. Результати засвідчили нестабільну й структурно неоднорідну динаміку сектору. Найвище значення інтегрального індексу отримано у 2021 р. (0.879), у 2023 р. він знизився до 0.423, у 2024 р. зріс до 0.688. Встановлено, що підприємницька представленість не забезпечує пропорційної економічної віддачі: у 2024 р. на сектор припадало 14.72%

OSADCHA Olha
https://orcid.org/0000-0002-8500-4283
Doctor of Economics, Professor,
Professor of the Department
of Accounting and Auditing
National University of Water
and Environmental Engineering
11, Soborna Street, Rivne, 33000, Ukraine
o.o.osadcha@nuwm.edu.ua

NIEDIELKO Denys
https://orcid.org/0009-0003-1054-866X
Postgraduate Student
National University of Water
and Environmental Engineering
11, Soborna Street, Rivne, 33000, Ukraine
d.v.njedjelko@nuwm.edu.ua

THE CONTRIBUTION OF CREATIVE INDUSTRIES INTO ECONOMIC DEVELOPMENT OF UKRAINE

The relevance of the study is determined by the growing role of creative industries in generating employment, entrepreneurial activity, exports, and forms of value creation, as well as by the lack of an approach to assessing their contribution to Ukraine's economic development. The study is based on the hypothesis that this contribution is multidimensional and cannot be objectively measured using a single indicator. To test the hypothesis, a system of economic, entrepreneurial, labour, export, innovation and digital, and regional indicators was developed. The composite assessment included comparable statistical series for 2020–2024, normalised using the min–max method and combined into sub-indices of entrepreneurial activity, economic contribution, labour contribution, and export capacity. The results revealed unstable and structurally heterogeneous dynamics of the sector. The highest value of the composite index was recorded in 2021 (0.879); it declined to 0.423 in 2023 and increased to 0.688 in 2024. It was established that the substantial entrepreneurial presence of creative industries does not ensure a proportional economic return: in 2024, the sector

Copyright © 2026. Автор(и). Це стаття відкритого доступу, яка розповсюджується на умовах ліцензії Creative Commons Attribution License 4.0. International License (CC-BY)

діючих суб'єктів господарювання, але лише 1.79% загального обсягу реалізації. Виявлено структурну поляризацію сектору та домінування IT, інформаційних послуг, реклами і комунікацій. Наукову гіпотезу підтверджено. Запропонований підхід дає змогу оцінювати загальну динаміку і внутрішню структуру внеску креативних індустрій та може використовуватися для моніторингу результативності державної і регіональної політики підтримки сектору.

Ключові слова: креативні індустрії, економічний розвиток, оцінювання економічного внеску, інтегральний індекс, структурний аналіз.

JEL Classification: C43, L26, O10, Z10.

accounted for 14.72% of active business entities but only 1.79% of total sales. Structural polarisation within the sector and the dominance of IT, information services, advertising, and communications were identified. The research hypothesis was confirmed. The proposed approach makes it possible to assess both the overall dynamics and the internal structure of the contribution of creative industries and may be used to monitor the effectiveness of national and regional policies supporting the sector.

Keywords: creative industries, economic development, economic contribution assessment, composite index, structural analysis.

Вступ

Креативні індустрії відіграють дедалі вагомішу роль у сучасній економіці, забезпечуючи перетворення знань, творчих здібностей, цифрових технологій та об'єктів інтелектуальної власності на економічний результат. За даними Організації Об'єднаних Націй з торгівлі та розвитку (*UN Trade and Development, UNCTAD*), у 2024 р. світовий експорт креативних послуг становив 1.7 трлн дол. США, а їх частка у світовому експорті послуг досягла 20% (*UNCTAD*, 2026, *April* 2).

Водночас оцінювання внеску креативних індустрій залишається складним методичним завданням. За оцінками *UNCTAD*, частка креативної економіки у валовому внутрішньому продукті різних країн коливається від 0.5 до 7.3%, у зайнятості від 0.5 до 12.5% (*UNCTAD*, 2024*a*). Такі відмінності пов'язані з різними підходами до визначення меж сектору, обліку самозайнятості, цифрових послуг та нематеріальних активів. Важливою проблемою є фрагментарність оцінок, коли кількість суб'єктів господарювання, зайнятість, обсяги реалізації та експорт аналізуються окремо і не дають цілісного уявлення про результати функціонування сектору.

Для України це питання набуває особливого значення в умовах повномасштабної війни. Цифровий характер креативної діяльності, дистанційна праця та орієнтація на зовнішні ринки сприяють збереженню підприємницької активності. Однак кількісна присутність суб'єктів не завжди супроводжується відповідними обсягами реалізації, зайнятістю та продуктивністю праці. Зважаючи на це, внесок креативних індустрій доцільно оцінювати з урахуванням взаємозв'язку підприємницького, економічного, трудового та експортного складників.

Міжнародні підходи до вимірювання креативної економіки розробляються *UNCTAD*, Інститутом статистики Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури (*UNESCO Institute for Statistics, UIS*) та Всесвітньою організацією інтелектуальної власності

(*World Intellectual Property Organization, WIPO*). Вони охоплюють різні аспекти функціонування сектору, однак не передбачають універсального інтегрального показника його економічного внеску (*UNCTAD*, 2024*b*; *UIS*, 2025; *WIPO*, 2026).

Можливості застосування композитних показників досліджували *Daubaraite-Radikiene* і *Startiene* (2022). Подальший розвиток цього напряму представлено у новітніх зарубіжних дослідженнях. *Mikulić* і *Jelušić* (2026), узагальнивши підходи до побудови композитних індексів креативної економіки, звертають увагу на низку методичних обмежень, пов'язаних із визначенням складників таких індексів, перевіркою стійкості й чутливості результатів, їх валідністю та можливістю декомпозиції. *Rania et al.* (2026) здійснили оцінювання міської креативності на основі поєднання показників культурної спадщини та креативної економіки із застосуванням *DEA, SFA* та ентропійного зважування. Отримані ними результати засвідчили неоднаковий внесок окремих складників у формування комплексної оцінки.

Сучасні дослідження також підтверджують залежність економічних результатів креативних індустрій від регіональних, інституційних і технологічних умов їх функціонування. *Homsombat et al.* (2025), досліджуючи регіони Таїланду, встановили позитивний вплив креативної економіки та сприятливого середовища на регіональні економічні результати, тоді як культурна активність сама по собі не забезпечувала аналогічного ефекту. Для України важливими є результати *Arauzo-Carod* і *Moroz* (2025), які на основі даних за 2013–2020 рр. дослідили вплив територіальної близькості до регіонів воєнного конфлікту на розвиток культурних і креативних індустрій та акцентували на їх ролі у майбутньому економічному відновленні. *Valiati* і *Möller* (2025), аналізуючи розвиток культурних і креативних індустрій в умовах четвертої промислової революції, звертають увагу на цифрову залежність, структурну неоднорідність та відмінності у спроможностях окремих сегментів сектору.

Окремі аспекти розвитку креативних індустрій України розглядали Забалдіна та ін. (2025), Самійленко (2020), Каленюк і Кузнєцова (2022). Автори, зі свого боку, висвітлюють у цій статті продовження попередніх досліджень (Нєдєлько, 2024; Осадча & Нєдєлько, 2025*a*, 2025*b*). Разом з тим комплексне оцінювання внеску креативних індустрій в економічний розвиток України, яке поєднувало б підприємницький, економічний, трудовий та експортний складники і давало змогу виявляти внутрішні диспропорції формування такого внеску, залишається недостатньо опрацьованим.

Мета статті полягає в обґрунтуванні та апробації методичного підходу до інтегрального оцінювання внеску креативних індустрій в економічний розвиток України. Для її досягнення сформовано систему показників, побудовано часткові та інтегральний індекси, проведено оцінювання результатів за 2020–2024 рр.

В основу дослідження покладено гіпотезу, що внесок креативних індустрій має багатовимірний характер і не може бути об'єктивно визначений за одним показником. Її перевірено за офіційними даними Державної служби статистики України. Склад сектору визначено відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 24 квітня 2019 р. № 265-р та Класифікації видів економічної діяльності ДК 009:2010 (Кабінет Міністрів України, 2019; Державний комітет України з питань технічного регулювання та споживчої політики, 2010). Показники за 2020–2024 рр. нормовано методом мінімум-максимум та об'єднано в індекси підприємницької активності, економічного внеску, трудового внеску й експортної спроможності. Інтегральний індекс розраховано як середнє арифметичне часткових індексів.

Обмеження дослідження пов'язано з неповнотою офіційної статистики. До інтегрального оцінювання не включено валову додану вартість через відсутність зіставних даних за 2024 р., регіональні показники – через їх статичний характер, а частку мікросуб'єктів – через неоднозначність економічної інтерпретації. Офіційні дані також не повною мірою охоплюють фріланс і платформну зайнятість. Тому запропонований індекс слід розглядати як інструмент порівняльного оцінювання динаміки креативного сектору.

Основну частину статті структуровано у три розділи. У першому узагальнено підходи до оцінювання креативних індустрій та сформовано систему показників їх внеску в економічний розвиток. У другому обґрунтовано порядок нормування показників, побудови часткових індексів та інтегрального індексу. У третьому апробовано запропонований підхід до даних України за 2020–2024 рр. та проаналізовано динаміку і структуру внеску креативних індустрій в економічний розвиток.

1. Методичні засади оцінювання внеску креативних індустрій в економічний розвиток.

У міжнародній практиці оцінювання креативних індустрій ґрунтується на різних підходах. Інститут статистики Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури (*UNESCO Institute for Statistics, UIS*) розглядає їх як складову культурної та креативної екосистеми, Організація Об'єднаних Націй з торгівлі та розвитку (*UN Trade and Development, UNCTAD*) акцентує увагу на економічному внеску і міжнародній торгівлі, Всесвітня організація інтелектуальної власності (*World Intellectual Property Organization, WIPO*) на створенні та комерціалізації об'єктів авторського права, а Департамент культури, медіа та спорту Великої Британії (*Department for Culture, Media and Sport, DCMS*) на доданій вартості, зайнятості, кількості підприємств та експорті (*UNESCO Institute for Statistics*, 2025; *UNCTAD*, 2024; *WIPO*, 2015; *DCMS*, 2016). Їх застосування в Україні потребує адаптації до національної класифікації видів діяльності та наявної статистичної бази.

В Україні склад креативних індустрій визначено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24 квітня 2019 р. № 265-р, а їх статистичну ідентифікацію здійснено за відповідними кодами КВЕД-2010 (Кабінет Міністрів України, 2019; Державний комітет України з питань технічного регулювання та споживчої політики, 2010). Такий підхід дозволяє окреслити межі досліджуваного сектору та забезпечити зіставність показників, однак не повною мірою враховує креативну діяльність у межах інших видів економічної діяльності, самозайнятість, фріланс і платформну працю. Перехід з 1 січня 2027 р. на класифікацію *NACE* 2.1-*UA* потребуватиме уточнення складу креативних індустрій та забезпечення зіставності статистичних даних, сформованих за чинною і новою класифікаціями.

На нашу думку, показники оцінювання внеску креативних індустрій доцільно об'єднати у шість блоків: економічний, підприємницький, трудовий, експортний, інноваційно-цифровий та регіональний. У табл. 1 узагальнено склад показників, які можуть бути використані для проведення такого оцінювання.

Таблиця 1

Система показників оцінювання внеску креативних індустрій в економічний розвиток

Блок	Основні показники	Зміст оцінювання
Економічний	додана вартість; обсяг реалізації; частка сектору в економіці; продуктивність праці	масштаб і результативність сектору
Підприємницький	кількість діючих суб'єктів; підприємства і ФОП; частка мікросуб'єктів	підприємницька активність і структура бізнесу
Трудовий	кількість зайнятих; кількість найманих працівників; частка зайнятих	внесок у зайнятість і використання людського капіталу
Експортний	експорт креативних товарів і послуг; частка та динаміка експорту	зовнішньоекономічна спроможність сектору
Інноваційно-цифровий	показники цифрових видів діяльності; об'єкти інтелектуальної власності	цифровізація та комерціалізація нематеріальних активів
Регіональний	частка регіону в кількості суб'єктів; щільність креативного бізнесу; локалізація	просторова концентрація сектору

Примітка. До інтегрального оцінювання за 2020–2024 рр. включено економічний, підприємницький, трудовий та експортний блоки. Інноваційно-цифрові й регіональні показники аналізуються окремо через відсутність повних зіставних динамічних рядів.

Джерело: сформовано авторами на основі *UIS* (2025), *UNCTAD* (2024), *WIPO* (2015), *DCMS* (2016), Кабінету Міністрів України (2019) та КВЕД-2010.

Слід зазначити, що наведені блоки доцільно аналізувати у взаємозв'язку, оскільки кількісне зростання сектору не завжди супроводжується відповідним підвищенням його економічної результативності. Водночас окремі показники потребують обережної інтерпретації. Зокрема, висока частка мікросуб'єктів може свідчити як про розвиток підприємницької ініціативи, так і про фрагментованість сектору, а офіційна статистика не повною мірою охоплює самозайнятість, фріланс і платформну зайнятість.

2. Формування часткових та інтегрального індексів внеску креативних індустрій

З огляду на наявність повних і зіставних даних за 2020–2024 рр., інтегральне оцінювання здійснено за чотирма напрямами: підприємницькою активністю, економічним і трудовим внеском та експортною спроможністю. Інноваційно-цифрові й регіональні показники не включено через відсутність повних динамічних рядів, при цьому регіональні дані використано окремо для характеристики просторової структури сектору у 2024 р. Валову додану вартість не враховано через відсутність зіставного значення за 2024 р., частку мікросуб'єктів – через неоднозначність її економічної інтерпретації.

Показники, відібрані для розрахунку часткових індексів, мають різні одиниці виміру. Задля забезпечення їх зіставності використано метод мінімум-максимум, який належить до поширених способів нормування даних при побудові композитних індикаторів (*Organisation for Economic Co-operation and Development, & European Union*, 2008). Його застосування дозволяє привести фактичні значення до інтервалу від 0 до 1.

Нормування показників здійснювалося за формулою:

$$Z_{ij} = \frac{X_{ij} - X_{imin}}{X_{imax} - X_{imin}}, \quad (1)$$

де Z_{ij} – нормоване значення i-го показника у j-му році;
X_{ij} – фактичне значення i-го показника у j-му році;
X_{imin}, X_{imax} – відповідно мінімальне та максимальне значення i-го показника за 2020–2024 рр.

Усі показники, включені до розрахунку, є стимуляторами. Збільшення їх значень характеризує посилення внеску креативних індустрій у підприємницьку діяльність, економічні результати, зайнятість або експорт. Для показників-дестимуляторів методикою передбачено обернений порядок нормування, однак у базовій апробації такі показники не використовувалися.

При цьому нормовані значення 0 і 1 не слід трактувати як критичний та оптимальний рівні розвитку сектору. Вони відображають мінімальне і максимальне значення відповідного показника лише в межах досліджуваного періоду.

Індекс підприємницької активності розраховано як середнє арифметичне нормованої кількості діючих суб'єктів креативних індустрій та їх частки у загальній кількості діючих суб'єктів господарювання:

$$\mathrm{I}_{\mathrm{ПА},j} = \frac{Z_{1j} + Z_{2j}}{2}, \quad (2)$$

де Z_{1j} – нормована кількість діючих суб'єктів креативних індустрій у j-му році;
Z_{2j} – нормована частка креативних індустрій у загальній кількості діючих суб'єктів господарювання.

Використання абсолютного та відносного показників дозволяє оцінити не лише зміну кількості суб'єктів, а й місце креативних індустрій у структурі підприємницького сектору.

Індекс економічного внеску включає нормовані значення обсягу реалізованої продукції, частки креативних індустрій у загальному обсязі реалізації та продуктивності праці:

$$I_{EB,j} = \frac{Z_{3j}+Z_{4j}+Z_{5j}}{3}, \quad (3)$$

де Z_{3j} – нормований обсяг реалізованої продукції, товарів і послуг;

Z_{4j} – нормована частка креативних індустрій у загальному обсязі реалізації;

Z_{5j} – нормована продуктивність праці.

Продуктивність праці визначено як відношення обсягу реалізованої продукції, товарів і послуг до кількості зайнятих у креативних індустріях. Таким чином, індекс враховує не лише масштаби діяльності сектору, а й ефективність використання праці.

Індекс трудового внеску сформовано за показниками кількості зайнятих і найманих працівників:

$$I_{TB,j} = \frac{Z_{6j}+Z_{7j}}{2}, \quad (4)$$

де Z_{6j} – нормована кількість зайнятих у креативних індустріях;

Z_{7j} – нормована кількість найманих працівників.

Розмежування цих показників має важливе значення для креативного сектору. Кількість зайнятих характеризує загальну трудову участь, а кількість найманих працівників – спроможність сектору створювати формалізовані робочі місця.

Індекс експортної спроможності визначено за нормованим обсягом експорту креативно-цифрових послуг:

$$I_{EKC,j} = Z_{8j}, \quad (5)$$

де Z_{8j} – нормований обсяг експорту креативно-цифрових послуг у j-му році.

Включення експортного складника дозволяє врахувати участь креативних індустрій у формуванні зовнішніх доходів. Це особливо важливо для цифрових та інформаційних послуг, які можуть надаватися на міжнародних ринках дистанційно.

Для розрахунку інтегрального індексу частковим індексам надано однакові ваги. На нашу думку, на етапі апробації методики такий підхід є найбільш обґрунтованим, оскільки відсутні достатні підстави для надання переваги одному зі складників.

Інтегральний індекс внеску креативних індустрій розраховано за формулою:

$$I_{ТВ,j} = \frac{I_{ПА,j}+I_{ЕВ,j}+I_{ТВ,j}+I_{ЕКС,j}}{4}. \quad (6)$$

Значення інтегрального індексу перебуває в межах від 0 до 1. Його зростання свідчить про посилення сукупного внеску креативних індустрій за досліджуваними напрямами, а зниження – про погіршення результатів за одним або кількома складниками.

Водночас інтегральний індекс не замінює аналізу його структури. Однакове значення показника може бути сформоване за різного співвідношення часткових індексів. Зокрема, зростання підприємницької активності не завжди супроводжується відповідним збільшенням обсягів реалізації, зайнятості чи продуктивності праці.

3. Оцінювання внеску креативних індустрій в економічний розвиток України у 2020–2024 рр.

Апробацію запропонованого методичного підходу проведено за даними креативних індустрій України за 2020–2024 рр. Результати розрахунку часткових та інтегрального індексів наведено у *табл. 2*.

Таблиця 2

Результати розрахунку інтегрального індексу внеску креативних індустрій в економічний розвиток України

Рік	Індекс підприємницької активності	Індекс економічного внеску	Індекс трудового внеску	Індекс експортної спроможності	Інтегральний індекс
2020	0.000	0.794	0.891	0.000	*0.421*
2021	0.606	0.999	1.000	0.910	*0.879*
2022	0.906	0.247	0.776	1.000	*0.732*
2023	0.904	0.055	0.000	0.733	*0.423*
2024	0.751	0.475	0.827	0.698	*0.688*

Примітка. Індекси розраховано методом мінімум-максимум за показниками-стимуляторами. Інтегральний індекс охоплює показники, за якими сформовано зіставні динамічні ряди за 2020–2024 рр. Додану вартість, частку мікросуб'єктів і регіональну концентрацію не включено через обмеження зіставності або неоднозначність економічної інтерпретації.

Джерело: розраховано авторами за офіційними даними Державної служби статистики України (б. д. *a*, б. д. *b*).

Найвище значення інтегрального індексу отримано у 2021 р. (див. *табл. 2*). У цей період найвищими були індекси економічного і трудового внеску, а експортний складник також набув високого значення. Отже, результат 2021 р. був забезпечений зростанням обсягів реалізації, продуктивності праці, зайнятості та експорту.

У 2022 р. інтегральний індекс знизився. При цьому індекс підприємницької активності зріс, а експортний індекс досяг максимального значення за досліджуваний період. Водночас економічний

внесок суттєво скоротився. Це свідчить, що у перший рік повномасштабної війни креативні індустрії зберегли значну кількість діючих суб'єктів та експортну активність, однак це не компенсувало зниження обсягів реалізації та продуктивності праці.

У 2023 р. інтегральний індекс майже відповідав значенню 2020 р. (див. *табл. 2*). Проте близькі значення були сформовані за різного співвідношення часткових індексів. У 2020 р. вищими були економічний і трудовий складники, у 2023 р. – підприємницький та експортний. При цьому економічний і трудовий індекси у 2023 р. набули мінімальних значень. Отриманий результат вказує на суттєвий розрив між кількістю діючих суб'єктів та результатами їх діяльності. Трудовий індекс за 2023 р. слід оцінювати з урахуванням пропусків у статистичних даних про зайнятість, пов'язаних із забезпеченням конфіденційності статистичної інформації.

У 2024 р. інтегральний індекс зріс. Його підвищення відбулося через відновлення економічного і трудового складників, тоді як індекси підприємницької активності та експортної спроможності дещо знизилися. Тому результати 2024 р. свідчать про часткове відновлення сектору після погіршення у 2023 р., але не про повернення до показників 2021 р.

У 2024 р. на креативні індустрії припадало 14.72% діючих суб'єктів господарювання, але лише 1.79% загального обсягу реалізації. Порівняно з 2021 р. обсяг реалізації скоротився на 36.96%, продуктивність праці на 32.67% (розраховано авторами за даними Державної служби статистики України, б. д. *b*). Отже, значна частка суб'єктів креативних індустрій у структурі підприємницького сектору не забезпечує відповідної частки в економічних результатах.

До мікросуб'єктів у 2024 р. належало 99.3% суб'єктів креативних індустрій (розраховано авторами за даними Державної служби статистики України, б. д. *b*). З одного боку, це свідчить про доступність креативної діяльності для самозайнятих осіб і малих підприємницьких ініціатив. З іншого боку, така структура вказує на фрагментованість сектору та обмежені можливості масштабування діяльності.

Кількість зайнятих у креативних індустріях у 2024 р. становила 383 016 осіб, із них 128 954 наймані працівники (Державна служба статистики України, б. д.*b*). Відновлення трудового індексу порівняно з 2023 р. не означає повернення до рівня 2021 р. Низька частка найманих працівників підтверджує значну роль самозайнятості, яка забезпечує гнучкість сектору, але обмежує його внесок у створення стабільних робочих місць.

Експорт креативно-цифрових послуг зріс з 3 068.3 млн дол. США у 2020 р. до 4 106 млн дол. США у 2022 р., після чого знизився до 3 792.9 млн дол. США у 2024 р. (розраховано авторами за даними Державної служби статистики України, б. д. *a*). Попри скорочення, його обсяг залишався вищим, ніж у 2020 р. Водночас експортна активність

не компенсувала зниження внутрішніх обсягів реалізації та продуктивності праці.

Результати структурного аналізу показали, що у 2024 р. на *IT* та інформаційні послуги припадало 71.9% суб'єктів і 66.3% обсягу реалізації. Разом із рекламою та комунікаціями ці види діяльності забезпечували 83.5% реалізації сектору (розраховано авторами за даними Державної служби статистики України, б. д. *b*). Водночас культурні, мистецькі та окремі професійні види діяльності мали значно нижчі показники реалізації й продуктивності праці. В цілому це підтверджує суттєву внутрішню неоднорідність креативних індустрій та залежність загальних результатів сектору від обмеженого кола цифрових і комерційно орієнтованих видів діяльності.

Отже, зміни підприємницького, економічного, трудового та експортного складників у 2020–2024 рр. не були синхронними. Порівняння результатів 2020 і 2023 рр. підтвердило, що близькі значення інтегрального індексу можуть бути сформовані за принципово різної його структури. Тому інтегральний показник доцільно використовувати разом із частковими індексами, що дає змогу визначити джерела його зміни та виявити внутрішні диспропорції сектору.

Висновки

Проведене дослідження дало змогу обґрунтувати та апробувати методичний підхід до оцінювання внеску креативних індустрій в економічний розвиток України. Для цього сформовано систему показників, побудовано часткові індекси підприємницької активності, економічного і трудового внеску, експортної спроможності та розраховано інтегральний індекс за 2020–2024 рр. Отримані результати підтвердили, що поставленої мети досягнуто.

Результати розрахунків показали, що внесок креативних індустрій змінювався нерівномірно. Найвище значення інтегрального індексу отримано у 2021 р. У 2023 р. він знизився, проте у 2024 р. помітно зріс. Відновлення у 2024 р. було забезпечене передусім економічним і трудовим складниками, однак не означало повернення до результатів 2021 р. Водночас частка креативних індустрій у загальній кількості діючих суб'єктів господарювання у 2024 р. становила 14.72%, тоді як у загальному обсязі реалізації лише 1.79%. Отже, збереження значної кількості суб'єктів ще не свідчить про відповідний рівень економічної віддачі.

Висунуту наукову гіпотезу підтверджено. Внесок креативних індустрій має багатовимірний характер і не може бути об'єктивно оцінений за одним показником. У 2022–2023 рр. відносно високі значення підприємницького та експортного складників поєднувались із суттєвим погіршенням економічних результатів. Це дає підстави стверджувати, що стійкість сектору слід оцінювати не лише за кількістю діючих суб'єктів або збереженням експорту, а й за їх здатністю створювати економічний результат, забезпечувати зайнятість і підвищувати продуктивність праці.

Особливо показовим є порівняння результатів 2020 і 2023 рр. Значення інтегрального індексу у ці роки були майже однаковими, відповідно (див. *табл. 2*), однак сформувалися за різного співвідношення часткових індексів. У 2020 р. вищими були економічний і трудовий складники, у 2023 р. підприємницький та експортний. Таким чином, близькі значення інтегрального показника можуть характеризувати різний стан сектору. Тому його доцільно використовувати лише разом з аналізом часткових індексів, що дозволяє визначити джерела змін та виявити внутрішні диспропорції.

Окремої уваги потребує структурна неоднорідність креативних індустрій. У 2024 р. *IT* та інформаційні послуги разом із рекламою і комунікаціями забезпечували 83.5% загального обсягу реалізації сектору. Водночас культурні, мистецькі та окремі професійні види діяльності мали значно нижчу економічну результативність. В цілому це свідчить, що узагальнені показники сектору значною мірою залежать від результатів цифрових і комерційно орієнтованих видів діяльності та не повною мірою відображають становище інших його складників.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у розвитку методичного підходу до оцінювання внеску креативних індустрій на основі поєднання підприємницького, економічного, трудового та експортного складників. Запропонований підхід дає змогу не лише визначити загальну динаміку сектору, а й встановити причини зміни інтегрального індексу та розмежувати кількісне збереження діяльності й реальне економічне відновлення. Практичне використання методики може бути корисним для моніторингу креативних індустрій та оцінювання результативності державних і регіональних програм їх підтримки. На нашу думку, основним критерієм ефективності таких програм має бути не збільшення кількості суб'єктів, а підвищення їх спроможності створювати, комерціалізувати та масштабувати креативний продукт.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з розширенням інформаційної бази оцінювання, зокрема включенням показників валової доданої вартості, інноваційної активності, використання об'єктів інтелектуальної власності, регіональної концентрації та неформалізованих форм зайнятості. Важливим є також проведення регіонального аналізу, перевірка чутливості результатів до зміни ваг часткових індексів та оновлення методики після переходу України на класифікацію *NACE* 2.1-*UA*.

REFERENCES / СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Arauzo-Carod, J.-M., & Moroz, S. (2025). Cultural and creative industries and border effects: An approach for Ukraine under war conditions. *Journal for Cultural Research*, 29(3), 528–550. https://doi.org/10.1080/14797585.2025.2477521

Daubaraitė-Radikienė, U., & Startienė, G. (2022). Index-based measurement of creative industries' impact on national economy. *Engineering Economics*, 33(1), 13–26. https://doi.org/10.5755/j01.ee.33.1.27869

Department for Culture, Media and Sport. (2016). *Creative industries economic estimates methodology*. UK Government. https://www.gov.uk/government/publications/creative-industries-economic-estimates-methodology

Homsombat, W., Wrasai, P., & Benjabutr, N. (2025). Measuring the impact of creative city attributes on regional economic development in Thailand. *Asia-Pacific Journal of Regional Science*, 9(2), 357–385. https://doi.org/10.1007/s41685-025-00374-w

Mikulić, K., & Jelušić, A. (2026). Composite indices for the creative economy: A review and evaluation. *Cultural Trends*, *35*(1), 130–154. https://doi.org/10.1080/09548963.2025.2459777

Organisation for Economic Co-operation and Development, & European Union. (2008). *Handbook on constructing composite indicators: Methodology and user guide.* OECD Publishing. https://doi.org/10.1787/9789264043466-en

Rania, F., Macrì, E., & Morea, V. (2026). Urban creativity: An efficiency evaluation combining DEA with SFA models. *Journal of Regional Science*, *66*(2), 574–601. https://doi.org/10.1111/jors.70052

UNESCO Institute for Statistics. (2025). *2025 UNESCO framework for cultural statistics*. Part I: Concepts and definitions. UNESCO. https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000395490

United Nations Conference on Trade and Development. (2024a). *Advancing the measurement of the creative economy: A revised framework for creative industries and trade*. United Nations. https://unctad.org/system/files/official-document/ditctsce2024d1_en.pdf

United Nations Conference on Trade and Development. (2024b). *Creative economy outlook 2024*. United Nations. https://unctad.org/system/files/official-document/ditctsce2024d2_en.pdf

United Nations Conference on Trade and Development. (2026, April 2). *Global exports of creative goods and services*. UNCTADstat. Retrieved July 24, 2026. https://unctadstat.unctad.org/insights/theme/97

Valiati, L., & Möller, G. (2025). Cultural and creative industries in the fourth industrial revolution: Heterodox economic perspectives on the EU's triple transition. *Frontiers in Communication*, 10, 1712537. https://doi.org/10.3389/fcomm.2025.1712537

World Intellectual Property Organization. (2015). *Guide on surveying the economic contribution of the copyright-based industries* (2nd ed.). https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/copyright/893/wipo_pub_893.pdf

World Intellectual Property Organization. (2026). *The creative ecosystem of the Philippines*. https://www.wipo.int/documents/d/copyright/docs-en-creative-ecosystem-diagnostic-report-philippines-2026.pdf

Державна служба статистики України. (б. д.-a). *Зовнішня торгівля послугами* [Набір даних]. Отримано 26 липня 2026 р. з https://stat.gov.ua/uk/datasets/zovnishnya-torhivlya-posluhamy	State Statistics Service of Ukraine. (n. d.-a). *Foreign trade in services* [Data set]. Retrieved July 26, 2026, from https://stat.gov.ua/uk/datasets/zovnishnya-torhivlya-posluhamy
Державна служба статистики України. (б. д.-b). *Показники діяльності суб'єктів господарювання* [Набір даних]. Отримано 26 липня 2026 р. з https://stat.gov.ua/uk/datasets/pokaznyky-diyalnosti-subyektiv-hospodaryuvannya	State Statistics Service of Ukraine. (n. d.-b). *Indicators of business entities' activities* [Data set]. Retrieved July 26, 2026, from https://stat.gov.ua/uk/datasets/pokaznyky-diyalnosti-subyektiv-hospodaryuvannya
Державний комітет України з питань технічного регулювання та споживчої політики. (2010, 11 жовтня). *Класифікація видів економічної діяльності ДК 009:2010* (Наказ № 457). https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vb457609-10	State Committee of Ukraine for Technical Regulation and Consumer Policy. (2010, October 11). *Classification of economic activities DK 009:2010* (Order No. 457). https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vb457609-10
Забалдіна, Ю., Ткаченко, Т., & Хлопяк, С. (2025). Креативні індустрії як фактор економічного зростання. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*, 4(141), 18–39. https://doi.org/10.31617/3.2025(141)02	Zabaldina, Y., Tkachenko, T., & Khlopiak, S. (2025). Creative industries as a factor of economic growth. *Foreign Trade: Economics, Finance, Law*, 4(141), 18–39. https://doi.org/10.31617/3.2025(141)02

Кабінет Міністрів України. (2019, 24 квітня). *Про затвердження видів економічної діяльності, які належать до креативних індустрій* (Розпорядження № 265-р). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/265-2019-р	Cabinet of Ministers of Ukraine. (2019, April 24). *On approval of the types of economic activities that belong to the creative industries* (Order No. 265-r). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/265-2019-p
Каленюк, І., & Кузнєцова, Н. (2022). Креативна економіка у світовому інноваційному процесі. *Міжнародна економічна політика*, *1*(36), 101–123. https://doi.org/10.33111/iep.2022.36.05	Kaleniuk, I., & Kuznetsova, N. (2022). Creative economy in the global innovation process. *International Economic Policy*, *1*(36), 101–123. https://doi.org/10.33111/iep.2022.36.05
Нєдєлько, Д. (2024). Економіка креативних індустрій як нова парадигма сучасності. *Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Економічні науки*, *4*(108), 202–211. https://doi.org/10.31713/ve4202419	Niedielko, D. (2024). The economy of creative industries as a new paradigm of modernity. *Bulletin of the National University of Water and Environmental Engineering. Economic Sciences*, *4*(108), 202–211. https://doi.org/10.31713/ve4202419
Осадча, О., & Нєдєлько, Д. (2025a). Оподаткування та тінізація креативного сектору: проблема виявлення, оцінки і регулювання. *Acta Academiae Beregsasiensis. Economics*, *1*(10), 467–483. https://doi.org/10.58423/2786-6742/2025-10-467-483	Osadcha, O., & Niedielko, D. (2025a). Taxation and shadowing of the creative sector: The problem of identification, assessment and regulation. *Acta Academiae Beregsasiensis. Economics*, *1*(10), 467–483. https://doi.org/10.58423/2786-6742/2025-10-467-483
Осадча, О., & Нєдєлько, Д. (2025b). Сприяння розвитку креативних індустрій в Україні: аналіз існуючих фіскальних механізмів підтримки. *Цифрова економіка та економічна безпека*, *1*(16), 124–131. https://doi.org/10.32782/dees.16-19	Osadcha, O., & Niedielko, D. (2025b). Promoting the development of creative industries in Ukraine: Analysis of existing fiscal support mechanisms. *Digital Economy and Economic Security*, *1*(16), 124–131. https://doi.org/10.32782/dees.16-19
Самійленко, Г. (2020). Креативна економіка: теоретичні засади та особливості її функціонування в умовах становлення нової економіки. *Проблеми і перспективи економіки та управління*, *2*(22), 31–42. https://doi.org/10.25140/2411-5215-2020-2(22)-31-42	Samiilenko, H. (2020). Creative economy: Theoretical principles and features of its functioning in the conditions of the formation of a new economy. *Problems and Prospects of Economics and Management*, *2*(22), 31–42. https://doi.org/10.25140/2411-5215-2020-2(22)-31-42

Конфлікт інтересів. Автори заявляють, що вони не мають фінансових чи нефінансових конфліктів інтересів щодо цієї публікації; не мають відносин із державними органами, комерційними або некомерційними організаціями, які могли б бути зацікавлені у поданні цієї точки зору.

Автори не отримували прямого фінансування для цього дослідження.

Осадча, О., & Нєдєлько, Д. (2026). Внесок креативних індустрій в економічний розвиток України. . *Scientia fructuosa, 5*(169), 71–83. http://doi.org/10.31617/1.2026(169)05

Надійшла до редакції 26.07.2026.
Доопрацьовано 30.08.2026
Прийнято до друку 05.09.2026.
Публікація онлайн 21.10.2026.